فضائي معلومات

Ketabton.com

ليكوال:جليل احمد(ارمان)

(c) ketabton.com: The Digital Library

بسم الله الرحمن الرحیم

(c) ketabton.com: The Digital Library

سریزه

ښاغلو لوستونکو! تاسی به په دغه کتاب کې د کاینات د ځینو شیانو او موضوعاتو په اړه به معلومات تر لاسه کړي.
هغه علم کوم چي د فضاء څخه بحث کوي د فضاء ساينس په نوم يادیږي او څوک چي ددغه موضوعات څیړي هغه ته د فضاء ساينسپوه يا ستور پوه هم ورته وايي
د فضاء ساينس د طبيعي علومو يو برخه ده.
ددغه علم مطالعه موږ سره د فضاء د جوړښت، ځانگرتياوو او پیژندنه که مرسته کوي.
دا ټوله شیان کوم چي په دغه کتاب کی بیان شوي زیاتره یی په قرآنکريم کی موږ ته ښودل شوي دي.
خو ډير په تاسف سره زه دا وايم چي موږ او تاسو يوازي قرآنکريم لوستی دی بس لفظونه او سورتونه مو په ياد دي خو په حقيقي معنی او مطلب باندې يې نه پوهيږو په اوسنی وخت کې چه څومره کشفيات او اختراعات شوي دي ټول د قرآنکريم د مبارکو لارښوونو په برکت شوي دي څومره چه علم او ساينس پرمختګ کوي په هم هغه اندازه د خداي تعالی د مبارک دين حقانيت څرګنديږي او داسی ښکاري چه ساينس او علوم د متعال خداي(ج) د دين خدمت کوونکي دي.همدارنګه څه د پاسه (۱۴۰۰) کاله دمخه چه د اسلام سپيڅلی دين څه ويلي دي ساينس اوس کټ مټ هماغه خبرې ثابتوي کومي چه د الله(ج) معجز کلام څه د پاسه (۱۴۰۰) کاله دمخه فرمايلي دي.
خدای تعالی خپل بندګان داسې دوست ګڼي لکه څرنګه چي مور او پلار خپل اولاد دوست ګڼي بلکه د هغه نه هم زيات دوست ګڼي هر څه چي انسانانو ته زيان رسوي هغه يي حرام ګرځولی دی او

(c) ketabton.com: The Digital Library

کوم څه چي د انسانانو د پاره ضروري دي ګڼور او فايده مند دي هغه يې حلال ګرځولی دی او د استعمال اجازه يي ورکړي ده.
د يوه ديني عالم په قول او وينا چي هيڅ يوه ساينسي تجربه د شرعي نصوصو سره په ټکر کې نه واقع کيږي او که چيري احيانا واقع هم شي نو د دوو حالاتو څخه به خالي نه وي.لومړي دا چي دغه ساينسي تجربه به کاملا نه بشپړه شوي او نيمګرتياوي به وي او يا برعکس ساينسي تجربه به بشپړه وي اما د وخت علماء به د شرعي نص په استنباط باندي نه پوهيږي. نو يقيني خبره ده چي د اسلام مبارک دين د فطرت دين دي او د ساينس او تجربو سره په ټکر او تصادم کې نه واقع کيږي.
که چيري په افغانستان کي د ښووني او روزنې هلې ځلې په پوره پراختيا سره تر سره شوي واي نو د ننيو ناخوالو،جنګ جګړو او تاو تريخوالي پر ځاي به سوله او امن نيولی وای. اوله پرديو څخه به نن ورځ د خير غوښتلو نه خلاص واي.
په هر صورت په مختلفو هيوادونو کې يې په خپلو ښوونو او روزنو کې قرآنکريم معنی ننيستي ده او داسې کشفيات يې کړيدي چي اوس مسلمانانو لاسونه او پښې ورته تړلي دي او له يوې مخې پوپناه کيږي.له همدي امله ما د زيات وخت راهيسي دا هيله درلوده چي څرنګه وکولای شم د خپلو ګرانو هيوادوالو ورونو او خوندو او ماشومانو د سالمې روزنې په خاطر داسي مفيد اثار وليکم چي له يوي خوا زموږ وروسته پاته ټولني د پرمختګ سبب شي او بلې خوا ته زده کوونکي او د زده کړې مينه وال د اړتيا په صورت کي ترې استفاده وکړي

(c) ketabton.com: The Digital Library

Table of Contents

لويه چاودنه 1
لويه چاودنه د قرآن په رڼا کي 6
د فضاء وخت 8
فضاء 9
وخت 9
د فضاء د يخوالي لامل 15
انسوليټر 20
مطلق صفر 20
د فضاء د توروالي لامل 25
تور غار 35
تور غار د قرآن په رڼا کي 38

(c) ketabton.com: The Digital Library

ډالۍ

دا كتاب زه ډالي كوم تر ټولو دمخه زما قدرمنو موراو پلار ته او تر هغه وروسته زما كورنۍ ته او دهغه وروسته زما ګرانو اوستاذانو ته چا چي زه ددغه كتاب ليكولو ته تشويک كړم.

.

(c) ketabton.com: The Digital Library

لویه چاودنه:

د ساینس دا عاقده ده چې زمونږ ستاسو ټوله شمسي نظام له یوي چاودني څخه جوړ شوي. د پخواني یونانیانو او فیلسوفانو او د ساینس پوهانو دا خیال دي چې زمونږ دا دنیا او دا کاینات همیشه څخه وو او همیشه به وي کوم چې غلط دي.

الله(ج)حکم وکړ چې (کن) یعني وشه او زمونږ ستاسو دا کاینات جوړ شو په وجود راغلي. شلمه پیړۍ په ساینس کي ډیر لوړ مقام لري ولي چې په دغه پیړۍ کي ځومره پرمختګ چې ساینس وکړ دومره په لاس راغلي تاریخ کي نه وو شوي. د پرمختګ ددي سفر په جریان کي زمونږ ستاسو د کاینات د هري خوا په مطلب داسي رازونه را ښکاره شوه کوم چې ساینسپوهان یي په حیرانتیا کي اچولي.د وخت او فاصلي په واهلو واهلو سره تر ننه پوري انسان ته ددي فکر ولي نه سو پیدا چې هغه په کومه دنیا کي چي ژوند کوي د هغه کاینات پیل څه ډول وشو. په آسمان کي ځلیدلي ستوري،په مځکه کي رنګه ګلان،شنه کیدونکي نبات، د سمندر په منځ کي شنګیا،ښکلي ماهیان،د ژوند په جریان کي ټول ښکاره کیدونکي ټول ښکلي منظري او زمونږ ستاسو په ژوند کي هرهغه شي پیل څه ډول وشو؟دا زمونږ ستاسو کاینات څه وخت او څرنګه رامنځته شو څه وخت یي خپل پیل وکړ؟په فضاء کي هر لوري ته اچول شوي غټي او کوچني ډبري څرنګه په وجود راغلي؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا هغه سوالات دي کوم چي پيړۍ پيړۍ راهيسي د انسان په فکر کي پيدا کيږي.دغه سوالات موږ د نظرياتو و هغه دنيا ته وړي،چيري چي د خيالاتو عجيبه جهان موږ په ډير څه فکر کولو ته مجبوره کړي.

په دا دنيا کي د انسان د لومړي قدم څخه انسان ددي کاينات د هغو شيانو په موندلو کي مصروفه دي کوم چي ددي کاينات د جوړيدو په هکله معلومات ورکوي.

د تاريخ د مطالعه کولو څخه دا معلوميږي چي يو قديم ښار بابل په موندلو څخه د دي کاينات په اړه يو څه رڼا اچوول کيږي.

د قديم بابل دا عاقده وه دا ځمکه له ځلورو خواو له سمندرونو څخه چارچاپيره شوي ده او آسمان د سرچپه پيالۍ په څير په ځمکه ايښودل شوي دي. کوم چي حقيقت نه دي.

اهل بابل سپوږمۍ،لمر او د ستوري به يي خدايان باله. د نن په پرمختللي زمان کي که دغه د درواغو حقايق که وهم پيژنی مګر دا يو حقيقت دي چي د هغه پخوانيو خلګو دا خبري د نن پرمختللي ساينس يي ددي کاينات په پيژندلو کې مصروفه کړي.

د پخوانۍ بابل په مقابل کي د پخوانۍ مصر وګړي ددي کاينات په اړه يي فکرونه جلا وه.پخوانۍ يونانيانو به دا منل چي ځمکه په حرکت کي ده،وروسته يو يونانۍ فلسفي ددي خبري د ثابت کولو کوښښ وکړ چي ځمکه د لمر په شاوخوا څرخي.مګر د اوسني ساينس څخه ددي کاينات په

(c) ketabton.com: The Digital Library

اړه کـــول شـــوي څیړنـــي پخـــوانۍ فکرونـــه یـــي لـــه خـــاورو ســـره خـــاوري کـــړه.د نـــن پرمختللـــي ســـاینس دا وایـــي چـــي ددي کاینـــات پیـــل ۱۴ ملیـــارده کالـــه مخکـــي شـــوي دي.د ننـــۍ ســـاینس دا هـــم وایـــي چـــي ددي کلونـــو څخـــه مخکـــي زمـــان او مکـــان یعنـــي دا ټولـــه کاینـــات پـــه یـــو ګـــردي شـــکل کـــي را قیـــد وو.پـــه دغـــه ګـــردي شـــکل کـــي توانـــایي یعنـــي طاقـــت خپـــل طوفـــان یـــي برکـــراره ســـاتلي وو،د کـــوم د لاســـه چـــي دغـــه شـــکل د لایتنـــاهي حـــده پـــوري کثیـــف او ګـــرم وو. هـــم دغـــه شـــکل د کیســـي پیـــل او هـــم دغـــه څخـــه دا کاینـــات پـــه وجـــود راغلـــي دي او کـــوم چـــي اوس هـــم جریـــان لـــري.دا کاینـــات د یـــوې چـــاودني څخـــه پـــه وجـــود راغلـــي کـــوم چـــي ســـاینس یـــي د بیـــګ بینـــګ یعنـــي د لـــوي چـــاودني پـــه نامـــه پیژنـــي او ددي ټولـــو د مخـــه دا ټولـــه یـــو ګـــردي شکل وو کوم چي مو مخکي یادونه وکړه.

د ســـاینس پوهـــانو دا خیـــال وي چـــي اول یـــو عظـــیم چاودنـــه وشـــوه او دا کاینـــات د طاقـــت د مـــادې د شـــکلونو پـــه څیـــر پـــه جـــلا کیـــدو ســـره مختلـــف ستورو،کهکشـــانونو،د ځمکـــي او آســـمان د پیـــدا کیـــدو ســـبب شـــو او د هغـــوي پـــه فکـــر دا ټولـــه یـــو اطفـــاق وو یعنـــي دوي دا ویـــل چـــي ددي کاینـــات د خلقـــت لپـــاره هـــیڅ کلـــه د یـــو خـــالق اړتیـــا پیـــدا نـــه شـــوه.مګر دلتـــه دا ســـوال پیـــدا کیـــږي چـــي دا کاینـــات کـــوم چـــي د لـــویي چـــاودني پـــه زریعـــه پـــه وجـــود راغلـــي دي نـــو دا لازمـــي ده چـــي ددي یـــو خـــالق ســـته.که چیـــري خـــالق موجـــود نـــه واي نـــو بایـــد چـــي دا کاینـــات لـــه همیشـــه څخه موجود واي.

فزیـــک وایـــي چـــي دا کاینـــات لـــه همیشـــه څخـــه موجـــود نـــه وو،دا د یـــو شـــي پـــه واســـطه رامنځتـــه شـــوي دي او خپلـــه نـــه دي

(c) ketabton.com: The Digital Library

رامنځته شوي يو چا رامنځته کړي دي او هغه الله(ج) دي. لحاظا دا خبره ددي تصديق کوي چي دا کاينات د لويي چاودني څخه رامنځته شوي دي او ددی د مخه دا موجود نه وو.يو لوي طاقت والا دا ددي چاودني په واسطه رامنځته کړ او هغه الله(ج)وو او ددي کاينات پيدايښت او دا چاودنه د الله(ج)په موجوديت باندي دلالت کوي.ددي عظيم چاودني وروسته د کايناتي زراتو اتحاد ته ساينس پوهان يوه معجزه بالي يوه عظيمه معجزه چي آخر دا تمام زرات په يو بهترينه صورت کي ځرنګه منظم شوه،د کوم څخه چي په لکهاوو کهکشانونه په وجود راغله او په هر کهکشان کي په لکهاوو سياري ځرنګه په وجود راغله.د ننی زمانی ساينس پوهان د کاينات په دغه لايتناهي جوړښت باندي خپل ټول علم په کارولو وروسته بيا هم حيران دي. د ننی زمانی ساينس پوهانو کي اوس هم داسي ساينس پوهان سته چي اوس هم هغه پخوانی نظر تائيده وي چي دا کاينات له هميشه څخه وه او هميشه به وي او دا هم وايي چي ددي کاينات هيڅ خالق نسته.

د حيرانتيا خبره خو دا ده چي د نن څخه ۱۴۰۰ کاله دمخه قرآن موږ ته ددي په اړه خبر راکړي دي.کله چي هغه وخت د کايناتو په اړه علم د ننی عصر د علم په مطابق د نه اوسيدو په برابر وو يعني نن ورځ چي ساينس څومره پر مختللي دي هغه وخت و لا نه.ملګرو ددي ژوند د تيرولو ځيني اصول وي.

يوه نظريه د يونان وه، چي هغه داسي وه: ددي نه کوم پيل وو او نه هم کوم پاي سته هر څوک چي هر ډول يي

(c) ketabton.com: The Digital Library

تیــروي ســم دي.کلــه چــي اتلســمه پیــړۍ راغلــه دا نظریــه لــه مینځــه ولاړه کلــه چــي ســاینس دا خبــره ثابتــه کــړه چــي یــا ددي پیل هم شوی دي او یو وخت به ددی پاي هم کیږي.

ملګــرو د آســټرالیا یــو ســاینس پــوه وو کــوم چــي پالــډویس نومیده.هغــه یــوه بلــه خبــره ثابتــه کــړه چــي ددي کاینــات جــوړونکي ســته خپلــه نــه دي جــوړ شــوي او ورســره دا یــي هــم وویــل چــي د چــاودني څخــه خــو ویرانــي رامنځتــه کیــږي جــوړه ونــه خــو نــه کیږي.کــه چیــري زه اوس داســي ووایــم چــي زه پوهنتــون تــه ولاړم هلتــه نــږدي پوهنتــون ســره چاودنــه وشــوه هــر څــومره خلــګ چــي هلتــه وه ټولــه پــه هــوا شــوه او خپــل کــورو کــي کشیناســته داســي خــو هــیڅ کلــه نــه ســی کیــداي ولــي چــي د چــاودني څخــه خــو ویرانــي رامنځتــه کیــږي.دا پــه کاینــات کــي یــوازیني داســي چاودنــه ده کــوم چــي دا کاینــات یــي پــه داســي ښــکلي شــکل ســره رامنځتــه کړ.یــوه ثانیــه پــه ۱۰۰۰ برخــو ســره تقســیم کیــداي شــي او د هغــه څخــه نــور زیــات نــه ســي تقســیم کیــداي. نــو هغــه ســاینس پــوه کــوم چــي مــا اوس مخکــي یادونــه وکــړه هغــه دا خبــره ثابتــه کــړه کــه د یــوي ثــانیي ۱۰۰۰۰۰ برخــي جــوړي کړو،کلــه چــي چاودنــه وشــوه نــو هغــه وخــت دوه طاقتوتــه پــه وجــود راغلــل،یو د جــذبي قــوه او بــل ســرعت،که چیــري هغــه وخــت ســرعت زیــات شــوي واي نــو دا کاینــات بــه پاشــل شــوي واي او کــه د جــذبي قــوه زیاتــه شــوي واي نــو دا کاینــات بــه بیرتــه راټــول شــوي واي بیــا بــه ګــردی شــکل یــا صــفر جــوړ شــوي واي.کــه چیــري پــه دغــه کــي د یــوي ثــانیي ۱۰۰۰۰۰ برخــي جــوړي کــړو نــو یــو ویشــل شــوي ۱۰۰۰۰۰ برخــو پــه انــدازه کــه ســرعت زیــات شــوي

(c) ketabton.com: The Digital Library

واي نــودا كاينـــات بـــه پاشـــل شـــوي واي او كـــه د جـــذبي قـــوه زياته شوي واي نو دا كاينات به بيرته صفر شوي واي.

لويه چاودنه د قرآن په رڼا کې

ملګــرو زمــوږ قــرآن دســـاينس د تصــديق كولـــو لپـــاره نـــه دي راغلـــي د ســـاينس د درواغ ثابـــت كولـــو لپـــاره هـــم نـــه دي راغلي.زمـــوږ قـــرآن د هـــدايت لپـــاره راغلـــي دي او د ژونـــد تيرولـــو طريقـــه راشـــوي،يو ځـــاي يـــو ځـــاي هغـــه دا دنيـــا لمـــس كـوي او داســي صـحيح لمـس كـوي چــي هغــه نـو څـوک نــه ســي بدل كولاي.

ملګــرو مــوږ ســره ددي نظــر نســته چــي دا كاينـــات خپلــه جــوړ شـــوى وي مـــوږ ســـره ددي نظـــر ســـته چـــي دا الله(ج)جـــوړ كـــړي او د يو نظام سره.

الله(ج) پـــه صـــورت ال انبيـــاء كـــي فرمـــايلي پـــه آيـــات نمبـــر ۳۰ كي:

ګـــوري هغـــه كســـان چـــي كـــافران شـــوي دي چـــي بيشـــكه دا آســـمانونه اوځمكـــي دواړه وه پيوســـته نـــو جـــلا كـــړ مـــوږ دوي او ګرزولـــي دي مـــوږ لـــه اوبـــو څخـــه هـــر شـــي ژونـــدي او ژونـــد آيـــا نونه راوړي دوي ايمان.

د نـــن ســـاينس پـــه مطـــابق كاينـــات مسلســـل پراخيـــږي مګـــر پـــه قـــرآن كـــي الله (ج) د نـــن څخـــه ۱۴۰۰ كالـــه د مخـــه داســـي فرمايلي:

او مـــوږ ټولـــه آســـمانونه پـــه دغـــه لاســـو ســـره جـــوړ كـــړ او مـــوږ ته ټول مقدول دي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

آیا لــه دي خبــري څخــه مــوږ دا نتیجــه اخیســتاي شــو چــي پــه کاینــات کــي هــره لحظــه یــوه نــوي مــاده پیــدا کیــږي د کــوم د لاسه چي کاینات یو ځاي کیږي

صورت الحم کي الله(ج)په آیات نمبر ۱۱ کي فرمایلي:

بیــائي اراده وکــړه پیــدا کولــو د آســمان او دی لــوګي وو نــو وئــي ویــل ده تــه او ځمکــي تــه راشــي دواړه پــه خوښــه یــا پــه نــا خوښي سره وویل دواړو راځو موږ په خوښه سره.

د کاینــاتو پیــدا کــوونکي وویــل (کــن) او د ژونــد ښــکلي ځــاي جــوړ شــو اوس ددی کــن شــاته کــوم ســاینس پوشــل شــوي دي. د ســاینس پوهــانو یــو ګــروه پــه کاینــات کــي موجــود هــر شــي تــه لفظ وایي.

یــو داســي لفــظ چــي د حروفــو مجموعــه نــه بلکــه پــه دا یــو لفــظ کــي ټولــه ژونــد موجــود دي او پــه کاینــات کــي هــر یــوه مــاده لفــظ ده،ځمکــه لفــظ ده آســمان لفــظ دي او د ځمکــي او آســمان تــر منځ هر شي لفظ دي. لفظ د ارتقالي مراحل جاري ساتي.

انســان مــړ ســي خــو لفــظ پاتــه ســي. د یــو نــه ختمیــدونکي صــفر ابتــداء د لفــظ (کن)څخــه کیــږي او پــه راتلــو ســره انســان تــه الله(ج) علــم ورکــړ او د انســان اختتــام هــم پــه لفــظ کیــږي یعني (فیاکن) باندي.

ځینــي بیــا د کاینــات د پیــدا کیــدو ســبب آواز بــالي هغــه وایــي د آواز شــدت دومــره زیــات دي کــه یــو زور داره آواز پیــدا کــړل شــي نــو انســاني غــوږ هغــه اوریــدلاي نــه شــي او دا آواز واي د کاینــات د تخلیــق ســبب هــم کیــداي ســي،او دغــه خبــره لویــه

(c) ketabton.com: The Digital Library

چاودنــه د دلیــل پــه توګــه وړانــدي کــوي د هغــوي پــه مطلــب د (کن)د آواز د شدت څخه کاینات رامنځته شو.

د فضاء وخت:

وخــت کــوم چــي مــوږ لیــدلای نــه ســو،اوریدلاي نــه ســومګر بیــا هــم هــر وخــت هــره ورځ دا محســوس کــولاي شــو،نو دا څــه شي دي.آیا دا له فضاء سره یو ډول اړیکه لري؟

د اینســټاین د مخــه چــي کــوم ساینســپوهان وه هغــوي دا ویــل چــي فضــاء او وخــت یــو لــه بــل ســره هــیڅ اړیکــه نــه لــري نــو پــه همــدي خــاطر پــه فضــاء کــي راغلــي هــر ډول بــدلون پــه وخــت هــیڅ اغیــزه نــه کــوي.د نیــوټن پــه مطــابق وخــت مطلــق دي یعنــي پــه کاینــات کــي وخــت د ټولــو لپــاره یــو ډول وي یعنــي کــه زمــا لپــاره کــه دوه ســاعته وخــت تیــر شــوي وي نــو پــه دا ټولــه کاینــات کــي بــه د ټولــو لپــاره دوه ســاعته وخــت بــه تیــر شــوي وي کــه هغــه پــه کومــه بلــه ســیاره کــي وي یــا کــوم بلیــک هــول تــه نــږدي وي یــا کــوم داســي طیــاري کــي وي د کــوم ســرعت چي د نور د سرعت سره مساوي وي.

مګــر د اینســټاین فکــر یــو څــه جــلا وو.هغــه دا ویــل چــي فضــاء او وخــت یــو لــه بلــه ســره مبتــني دي د کــوم لــه وجهــي چــي دواړه پــه خپلواکــه توګــه پایښــت نــه کوي.هغــه دا هــم ویــل چــي وخــت مطلــق نــه وي بلکــه خپــل وي یعنــي د ټولــو لپــاره یــو ډول نه وي.

پــه بیــل بیــل حــالاتونو او ځــایونو کــي وخــت پــه بیــل بیــل ډول ســره تیریږي.کــه د خپلــوي پــه مفکــوري کــي وګــورو نــو مــوږ

(c) ketabton.com: The Digital Library

فضاء او وخت جلا کولاي نه شو په حقيقت کي د وخت د تيريدو رفتار د يو موجود په ګرنديتوب او د هغه ثقل د ساحه له امله وي.

که زما د ثقل قوه او ګرنديتوب (چټکتيا) ستاسو د ثقل قوي او ګرنديتوب څخه جلا وي نو زموږ لپاره به د وخت د تيريدو سرعت يا رفتار به هم جلا وي.

د جذبي قوي او ګرنديتوب(چټکتيا) په زياتيدو سره د وخت سرعت يا رفتار کرار سی.

د فضاء وخت دپيژندلو د مخه موږ بايد فضاء او وخت دواړه په جلا جلا ډول وپيژنو.

فضاء:

که موږ خبره د فضاء وکړو نو زموږ شاوخوا ټوله ساحه فضاء ده.د يو شي موقعيت د پيدا کولو لپاره موږ له ۳ ګرافونو څخه کار اخلو کوم چي د x,y,z محورونه دي يعني اوږدوالي،سوروالي او ژوروالي څرګند کوي يعني زموږ ۳ بعده وشوه.

وخت: اوس که خبره د وخت وکړو زموږ لپاره ددي تشريح کول مشکل به وي ولي چي وخت تل مختته ځي دا زموږ څلورم بعد منو.اوس که موږ فضاء او وخت سره يوځاي کړو نو دا به سي څلور بعدي دفضاء وخت کوم چي په انګليسي کي **space time** ورته ويل کيږي.

اينسټاين وايلي دي

(c) ketabton.com: The Digital Library

چــــي فضــــاء او وخـــت دواړه يوځـــاي د فضـــاء وخـــت پـــه شـــکل سره مبنتي دي.

دواړه يــو د بــل بغيــر وجــود نــه لــري يــا مختــه نــه ځي.آيــا دا يــو حقيقت دي نو راځو دا د يو مثال په ډول وپيژنو.

مثـــال:پــه يــو ټــولنيزه ځانګــه کــي ستاســو د يــو داســي ملګــړي ســـره ملګرتيـــا وشـــوه کـــوم چـــي هيڅکلـــه مـــو نـــه دی ســـره ليــدلي.مګر د څــو ورځــو د چيــټ لــه لاري خبــري اتــري کولــو وروســـته تاســو د يــو بــل ليــدلو تــه ليوالــه شــي،د هغــه ســره د ليــدلو لپــاره تــه بــه هغــه تــه فضــاء او وخــت دواړه بــه ورشــوي لکــه غــازي پــارک د جمعــي پــه ورځ،مــازديګر ۴ بجی.کــه پــه دی دواړو کــي تــه هغــه تــه يــو شــي ووايــي نــو هغــه بــه تــا پيــدا نــه کـــړي لکــه غـــازي پـــارک کـــي بـــه ســـره ووينو.دلتـــه دده ســـره معلومـــات نســـته چـــي غـــازي پـــارک کـــي پـــه کومـــه ورځ او څـــه وخت سره ګورو.

دو همـــه خبره:کـــه تـــه هغـــه تـــه يـــوازي وخـــت ووايـــي لکـــه د جمعـــي پـــه ورځ،مـــازديګر ۴ بجـــی بـــه ســـره ووينو.نـــو دلتـــه بيـــا هغه ته دا نه معلوميږي چي چيري سره ګورو.

د فضـــاء او وخـــت يـــو ځـــاي کولـــو بغيـــر د يـــوي واقعـــه پيژنـــدل ناممکنه ده.

لکــه څرنګــه چــي مــا مخکــي وويــل فضــائ وخــت څلــور بعــدي دي د کـــوم څلـــور بعـــده يوځـــاي کـــول زمـــوږ لپـــاره ناممکنـــه دي.مـــوږ بـــه د فضـــاء وخـــت د دوه بعــدي ګـــراف لـــه پلـــوه پيژنـــو پـــه کـــوم کـــي چـــي د x محـــور فضـــاء را پيژنـــي او د y محـــور وخت.

(c) ketabton.com: The Digital Library

لکه څرنګه چي فضاء او وخت سره مښتي دي سره يو ځاي دي.کوم شي چي په فضاء کي حرکت کوي هغه په وخت کي هم حرکت کوي.د نور معلومات دمخه راسي چي يو څه د فضاء وخت د ګراف د اساس په اړه يو څه ووايو.

فرض يى کړي چي يوه ريلګاډي د کابل څخه مزارشريف ته يا کوم بل ښار ته ځي.که چيري ددي حرکت يوازي د فضاء په محور وښويو نو ګراف به يي په لاندي ډول وي.

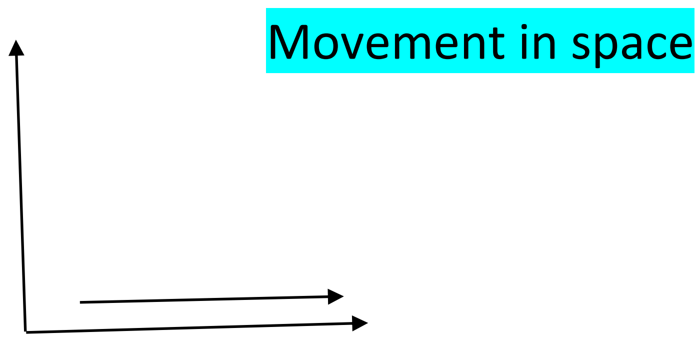

او که حرکت د وخت په محور وښويو نو ګراف به يي په لاندي ډول وي.

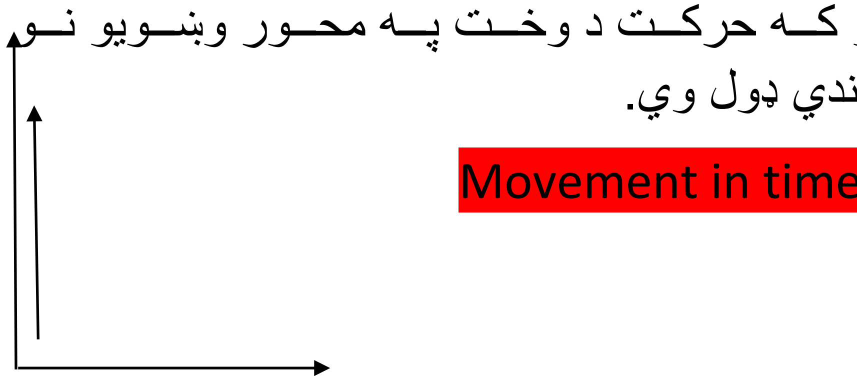

مګر دا دواړه مکمل معلومات نه راکوي.نو په همدي خاطر که د فضاء وخت ګراف جوړ کړو نو ګراف به يي په لاندي ډول وي.

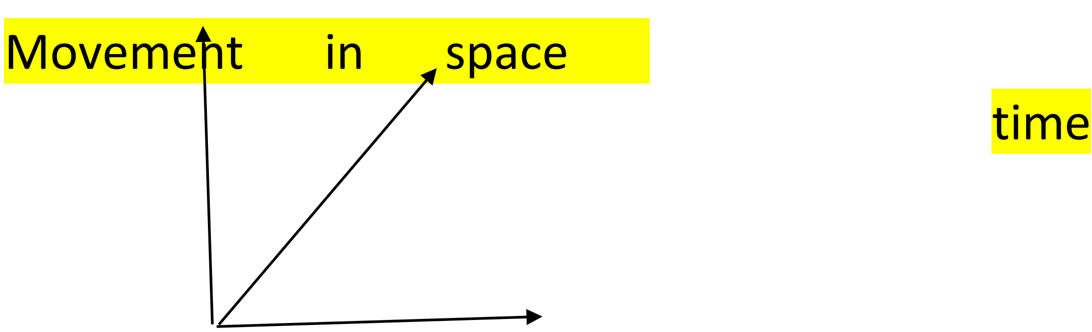

(c) ketabton.com: The Digital Library

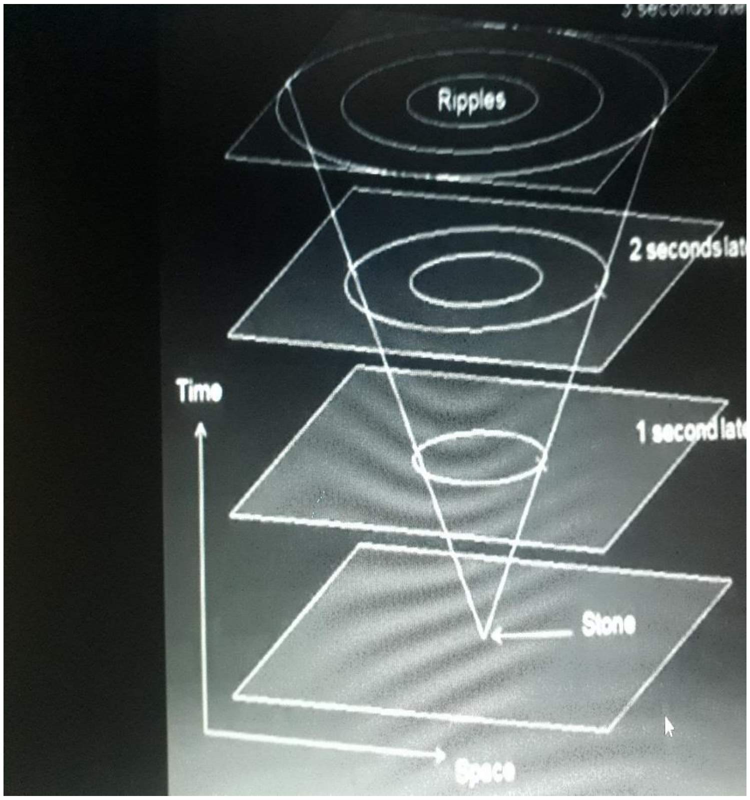

ډیــر ســـاینس پوهـــان دا دنیـا تـه په هغـه نظـر نـه ګـــوري کـــوم چـــي یـــو عـــام انســـان یـــي ګـــوري.د یـــو عـــام انســـان لپـــاره دا دنیـا د یـو فلـم پـه څیـر ده مګـــر ســـاینس پوهـــان دا برخـــــه پـــــه برخـــــه ګوري.راسي چي وپیژنو څنګه؟

کلـه چـي مـوږ یـو تـالاب تـه یـوه ډبـره وغورځـوو، نـو مـوږ تـه پـه اوبـو کـي جـوړي شـوي څپـي پـه نظـر راځـي.دا یـو عـام پیښـه ده چـي مـوږ تاسـو د ژونـد پـه جریـان کـي زیـات لیـدلي دي او کـه چیـري دغـه پیښـي تـه پـه ځیـر سـره وګـوړو نـو دا بـه یو څه دا رکم وي.

کلـــه چـــي مـــوږ ډبـــره وغورځـــول هغـــه وخـــت هـــیڅ هـــم نـــه وشـــوه،یوه ثانیـــه وروســـته یـــوه څپـــه جـــوړه شـــوه،دوی ثـــانیې وروسته دوي څپي او دري ثانیې وروسته دري څپي.

کـه دغـه شـکل تـه مـوږ پـه ځیـر سـره وګـورو دا د یـو مخـروط شـکل دي.پـه دی ګـراف کـي مـوږ د درو ثـانیو وخـت ځانتـه معلـوم کـړ او کـه چیـري غـواړي ددي پـه راتلـوونکي ځـان پـوه کړي نو دا نور هم رسم کړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

په عام ډول دا مخروط د فضاء وخت د تيوري پلوشه ده. که چيري موږ ددی وخت موقعيت سرچپه کړو نو دا مخروط به سرچپه سي او موږ ته به ددي پيښي تير وخت رامعلوم شي.دغه مخروط ته موږ نوري مخروط وايو.

لکه په دغه شکل کي.

البرټ اينستاين وايلي دي:

زموږ د فزيک پوهانو لپاره د تير،اوسني او راتلوونکي تر منځ بيلتون يوازې يو فريب دی،که څه هم يو قانع کوونکی دی.

نو اوس تاسی دا فکر کوي چي تير،اوسنی او راتلوونکی هميشه وجود لري نو دا دنيا موږ ته ولي تل په حرکت کي معلوميږي.راځو دا به هم وڅيړو.

کله چي موږ کومه ويډيو ګورو دا موږ ته په حرکت کي معلوميږي، مګر په اصل کي داسي نه وي هغه د څو عکسونو يوځايوالی وی کوم چي ژر ژر زموږ مخته ښکاره کوي.

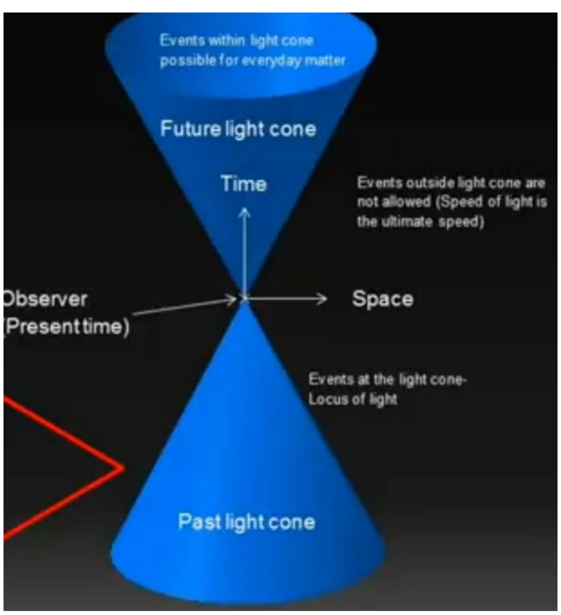

مثال به د يو ټوټه دړی ورکړو،په دی ټوټه دړه کي څو ځپي دي چي د يو څو فټبالرانو عکسونه په کي جوړ شوي دي،که چيري موږ دغه ځپي جلا جلا وګورو نو په دی کی د يوازې فټبالرانو ولاړ عکسونه دي او که دغه عکسونه تاسو په

(c) ketabton.com: The Digital Library

تیــزي ســره وړانــدي کــړي نــو دغــه بــه تاســو تــه د یــو ویــډیو پــه څیــر ښــکاره سي.تاســو تــه بــه داســي ښــکاري چــي تاســو د فټبــال د بــازي یــوه ویــډیو ګوري.پــه دغــه وخــت ځیــي هــم پــه خپــل پخــواني ځــاي وجــود لري،خــو یــوازې ستاســو د لیــدو طریقــه بدله شوي.

امیــد لــرم چــي تاســو بــه د فضــاء وخــت پیژنــدلی وي.اوس سوال دا پیدا کیږ.ي چي ددي ګراف د جوړولو فائده څه ده؟

ددی فائــده دا ده چــي مــوږ د یــوي پیښــی کــوچني ګــراف پــه جوړولــو ســره د هغــه د راتلــوونکی پــه اړه معلومــات تــر لاســه کــولای شــو او د هغــه د تیــر وخــت دا هم،شــه مثــال یــي لویــه چاودنــه ده.د ننــي کاینــات دغــه شــکل د فضــاء وخــت د دیــاګرام پــه جوړولــو ســره مــوږ پــه آســاني ســره دا وایــلای ســو چــي دا پــه تیــر وخــت کــي څــه ډول وو او بیــا پــه راتلــوونکی کــي بــه څــه ډول وي.پــه همــدي اســاس د یــو ســیاري د ګــراف پــه جوړولــو ســره دا وایلــي ســو چــي د نــن څخــه ۱۰ کالــه د مخــه دا په کوم ځاي وه او لس کاله وروسته به په کوم ځاي وي.

نــو آیــا نــه دي دا ســپیس ټــایم ګــراف پــه زړه پــوري ،ددي ګــراف پــه واســطه مــوږ اوس دا فضــاء پــه مکمــل ډول وپیژنده.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د فضاء د يخوالي لامل:

په سوال کي ډير طاقت وي او په دا نړدي تير وختونو کي ځيني ساينس پوهانو داسي سوالونه کړي د کوم جوابونه چي نړۍ بدله کړي ده.

همداسي يو سوال سل کاله دمخه يو ساينس پوه وکړ.د نن څخه سل کاله دمخه موږ به شم يعني مومبتي لګوله او رڼا به مو ورڅخه لاسته راوړه تيل به مو سوځاوه او رڼا به مو لاسته راوړه.بيا يو ساينس پوه راغلي او هغه داسي يو سوال يي وکړ چي آيا موږ سره داسي کومه بله طريقه نسته چي بغير د تيل د سوځولو او د بغير د مومبتي د لګولو څخه موږ رڼا لاسته راوړو؟

هغه په دا سوال باندي کار کول شروع کړ او لس زره تجربي يي وکړي. کيداي سي هغه تر ما تاسي شه پيژني د هغه نوم تومس ايډيس وو،او بيا هغه موږ ته يو ګروپ راکړ. نن دا ګروپ هر ځاي کي موجود دي.په هر کور کي،په هره کوټه کي چي موږ کښينو په هغه ځاي کي دوه،څلور،اته يا لس داني دا ګروپونه موجود وي.نو موږ ته اوس دا ښکاره شوه چي په يو سوال کي څومره طاقت وي او هغه نړۍ څنګه بدله کولاي سي.

نن زه په يو داسي سوال باندي کار کوم چي ډير اړين دي.سوال دا دي چي لمر په فضاء کي موجود دي او په داهم پوهيږو چي دا څومره ګرم دي او د لمر په څير په فضاء کي نور هم غټي او ګرمي او روښانه سياري موجود دي کوم چي شمير يي موږ ته نه معلوميږي،نو بيا فضاء ولي يخه وي؟سوال ډير اړين دي او جواب يي هم.

(c) ketabton.com: The Digital Library

زمـــوږ پــه کاينـــات کـــي پــه بليـــانو ســـتوري او ســـياري موجـــود دي او دا ســـــتوري او ســـــياري زمــــوږ کاينــــات را ګرمــــوي مګـــــر بيـــا هم د فضاء د تودوخي درجه کمه ولي وي.

مـــــوږ تاســـــو د تــــودوخي د انتقـــال حالاتونـــه وايلـــي دي دلتـــه لـــږ بحث پر کوو.

اول: هدايت:

پـــه دي طريقـــه کـــي تاســـي د يـــو ګـــرم شـــي ســـره پـــه اړيکـــه کـــي وي.نـــو کلـــه چـــي تاســـي لـــه ګـــرم شـــي ســـره پـــه اړيکـــه کـــي اوســـي نـــو تودوخـــه د يـــو ځـــاي څخـــه بـــل ځـــاي تـــه تلـــل يـــا انتقـــال شـــروع کړي

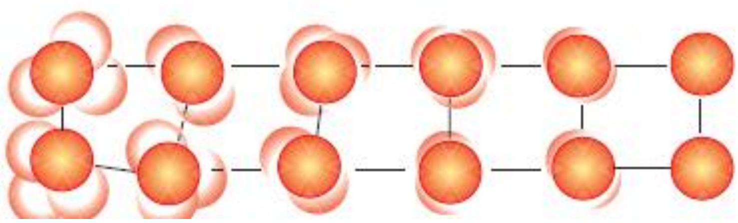

د هدايت په طريقه کي د تودوخي انتقال

دوهم: بهير:

پـــه دغـــه طريقـــه کـــي مـــاده حرکـــت کـــوي او د مـــادي ماليکولونـــه سره مبنلي او تودوخه رامنځته کوي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

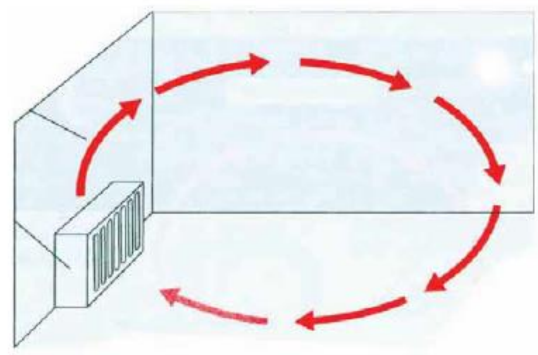

پــــه کوټـــــه کـــــي د ســـــړه او د توده هوا انتقال

دریـــم: تشعشـــع:د برقـــي مقناطیســـي وړانګـــو لـــه وجهـــي تودوخـــه له یوه ځاي ښخه بل ځاي ته حرکت کوي.

د تشعشـــــع پــــه اثـــــر د لمــــــر د تودوخي انتقال

اوس چـــي مـــوږ د فضـــاء خبـــره کـــوو چـــي پـــه فضـــاء کـــي تودوخـــه لـــه یـــو ځـــاي ښخـــه بـــل ځـــاي تـــه ښنګـــه انتقالیږي،هغـــه د تشعشـــع له لاري.

مثـــال د دوو ښپـــو یـــا مخونـــو دا ورکوو،یـــو ډامبـــر دي او بـــل هنداره.

ډامبر:مـــوږ پـــه لانـــدي عکـــس کـــي وینـــو چـــي کـــومي وړانګـــي چـــي پـــه ډامبـــر لګیـــږي هغـــه زیـــاتي دي او کـــومي وړانګـــي چـــي د بانـــدي ځـــي یعنـــي انعکـــاس کـــوي هغـــه لـــږ دي،یعنـــي دا پـــه ځـــان

(c) ketabton.com: The Digital Library

کـــــي وړانګــــــي جــــذبوي ګرميـــــــږي ددي د تــــــودوخي درجـــــه زياتيږي

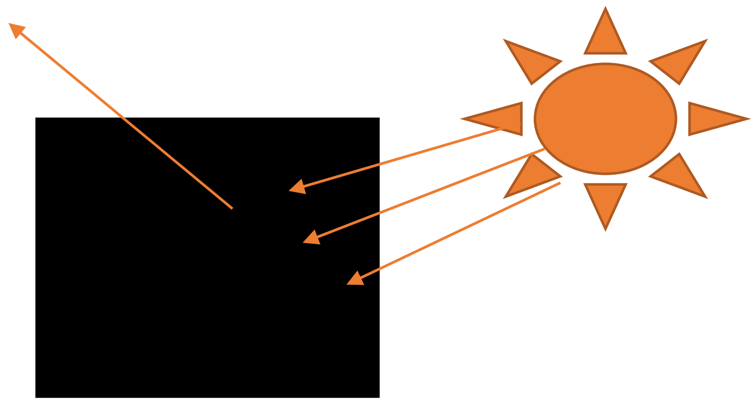

هنداره:پــه دغــه لانــدي عكــس كــي چــي كــومي وړانګــي راځــي هغــه تــه نــږدي انــدازه بيرتــه خــارجيږي يعنــي كومــه تودوخــه چــي دننــه راځــی زياتــه انــدازه يــي بيرتــه انعكــاس كــوي.ولي دا يو يخه ځپه ده تودوخي درجه يي ډيره نه زياتيږي.

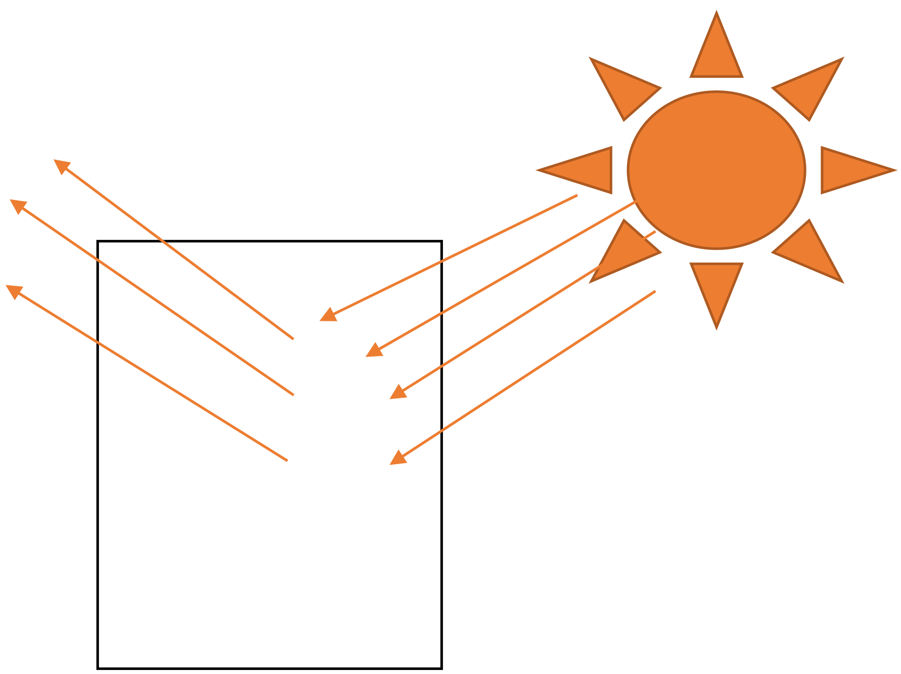

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوس که دغه بیان ورکړو چي فضاء یخه ده او که نه دا په قانوني لحاظ سمه نه ده.ولي چي دا یو خالیګاه ده پراخ ځاي دي یعني واکیوم،او په دا واکیوم کي نه اټوم وي او نه مالیکولونه. په همدي خاطر موږ دا نه سو وایلاي چي فضاء یخه ده او که ګرمه ولي چي د هغه د تودوخي خصوصیات پایښت نه کوي.موږ دا وایلاي سو که موږ په فضاء کي یوه ماده ځاي پر ځاي کړو که هغه د اوسپني یو سیخ وي یا هم هغه ځمکه وي یا هم ډیر غټ ستوري یا سیاره وي نو ددي د تودوخي درجه به څومره وي،ولي چي په دي کي به هم مالیکولونه وي او هم اټومونه،هغه به تودوخه انتقالوي او تودوخه له یو ځاي څخه بل ځاي ته به حرکت کوي.

نو په دي ذکر شوو شیانو باندي موږ کتلاي سو چي د هغه د تودوخي درجه به زیاته وي او که کمه .مګر فضاء په خپله تودوخه نه لري او دا صفت د فضاء نه دي.نو موږ باید دا بیان سم کړو او موږ به یوه تجربه وکړو په کوم چي ناسا یو څه عمر دمخه د فلزاتو یوه ټوټه فضاء کي کیښوده او بیا هغه مطالعه کړل سو،نو کله چي دوي دا فلز لمر ته مخامخ کیښود د لمر وړانګي مستقیم په دغه فلز ولګیدي نو د تودوخي درجه یي ډیر زیات په لوړیدو شوه.تر ۲۶۰ سانتیګریډه پوري تودوخه ورسیده او دغه فلز تود او سور شو.بل طرف ته ددغه فلز هغه خوا کوم چي د لمر و طرف ته نه وه نو د هغي د تودوخي درجه په کمیدو شوه او د هغه خوا د تودوخي درجه منفي ۱۰۰ سانتیګریډه پوري ورسیده.هغه خوا چي د لمر و طرف ته وه هغه ۲۶۰ سانتیګریډه وه او هغه خوا چي د لمر و

(c) ketabton.com: The Digital Library

طــرف تــه نــه وه هغــه منفــي ۱۰۰ ســانتيګرېده پــوري وه.دا ډيــر غــبې د تــودوخي ډلتــا يــا فــرق دي كــوم چــي پــه دغــه فلــز كــي رامنځتــه شــو او زمــوږ فضــاء تــه ختوونكي(كيهانيان)كلــه چــي فضــاء تــه خيــږي نــو هغــه بايــد دا تودوخــه برداښــت كــړي او ددي لپــاره دوي تــه خــاص لبــاس وركــول كيــږي پــه كــوم كــي چي د ګرمي سيستم هم موجود وي او د يخني دا هم.

د ګرمــي سيســتم پــه دا خــاطر وي كلــه چــي دوي فضــاء تــه وخيــږي او د لمــر وړانګــي دوي تــه مســتقيم نــه ورځــي نــو د ګرمي د سيستم څخه استفاده كوي.

د يخنــی سيســتم پــه دا خــاطر وي كــه دوي لمــر تــه مخــامخ نــه سي نو دوي بيا له دغه سيستم څخه استفاده كوي.

كــــه مــــوږ د خپلــــي ځمكــــې خــــارجي ســــطحی تــــه ولاړسو،اتموســفير تــه ولاړ سو،فضــاء تــه ولاړ ســو نــو هلتــه بــه تــودوخي درجــه منفــي ۲۷۰ celcusوي. كلــه چــي مــوږ مصــنوعي ســپوږمكۍ جــوړه وو نــو مــوږ د مــادې تــوټي هــم اســتعمالوو او ځينــي داســي د مــادې برخــي وي چــي لمــر تــه مخــامخ راتــلاي شــي نــو د هغــوي لپــاره مــوږ انســوليژن يعنــي (لمر ته اينسودل)جوړه وو.

انســوليټر:د تــودوخي تنظيمــوونكي دي كــوم چــي مصــنوعي سپوژمکۍ له تودوخي څخه ساتي.

مطلق صفر:

دا هغــه نظــری يــا خــالص علمــي انــدازه ده د كــوم څخــه چــي كښــته تودوخــه نــه ســی تــلاي.دده آخــري انــدازه منفــي ۲۷۳،۱۵ ســانتيګريډه ده. لــه دغــه انــدازي څخــه كښــته پــه علمــي توګــه

(c) ketabton.com: The Digital Library

تودوخــــه نـــه ســـى تـــلاي او دا د تـــودوخي هغـــه درجـــه وي پـــه كـــوم كـــي چـــي اټومونـــه عجـــب او غريـــب حركـــت كـــوي.
پـــه ســـاده توګـــه زمـــوږ ســـره چـــي كـــوم اټومونـــه ســـته هغـــه پـــه بيرتـــه توګـــه ځرخـــي او لكـــه چنګـــه چـــي مـــوږ هغـــه اټومونـــه يـــخ كـــو نـــو هغـــه مطلـــق صـــفر تـــه نـــږدي ورســـي نـــو تودوخـــه يـــي ډيـــره كمـــــه شـــــوي وي او د هغـــــه حركـــــت صـــــفر شـــــوى وى.
مـــاده كـــه هـــر څـــومره لمـــر تـــه نـــږدي كيښـــودل شـــى نـــو د هغـــه د تـــودوخي درجـــه بـــه ډيـــره لـــوړيږي يعنـــي لـــوړه بـــه وي او كـــه هـــر څـــومره ځينـــي ليـــري كيښـــودل شـــى هغـــومره د تـــودوخي درجـــــه يـــــي كميـــــږي زمـــــوږ ســـــره يـــــي غـــــوره مثـــــال مركـــــرى(pluto)دى.مركـــــرى د تـــــودوخي درجـــــه منفـــــي ۲۴۰ ســـانتيګريډه ده مګـــر مـــوږ بـــه لـــه دغـــه ځخـــه بـــه هـــم مختـــه ولاړ ســـو مـــوږ يـــو داســـي وريـــځ تـــه ولاړ ســـو كـــوم چـــي پـــه فضـــاء كـــى ليـــدل كيـــږي او د تـــودوخي درجـــه يـــي منفـــي ۲۵۰ ســـانتيګريډه وي مګـــر پـــه فضـــاء كـــى ځينـــي داســـى ځايونـــه هـــم ســـته چـــي تـــودوخي درجـــه يـــي منفـــي ۲۷۰،۴ ســـانتيګريډه وي دا د منفـــي خبـــــره ده يعنـــــي منفـــــي ۲۷۰،۴ ســـــانتيګريډه دا ډيـــــره يخـــــه د تـــــــــــــــــــــــــودوخي درجـــــــــــــــــــــــــــــه ده.
ځمكـــه تـــل د خپـــل مـــدار پـــه شـــاوخوا ځرخـــي يعنـــى زمـــا مطلـــب بيضـــوي حركـــت دي كلـــه چـــي ددي يـــوه خـــوا لمـــر تـــه مخـــامخ وي نـــو د هغـــه خـــوا د تـــودوخي درجـــه زياتـــه وي او هغـــه خـــوا چـــى لمـــر تـــه مســـتقيم نـــه وي د هغـــه د تـــودوخي درجـــه كمـــه وي نـــو لكـــه ځرنګـــه چـــي دا ځرخي،حركـــت كـــوي نـــو دويمـــه برخـــه يـــي لمـــر تـــه مســـتقيمه كيـــږي نـــو پـــه دا حالـــت كـــي پـــه دويمـــه برخـــه كـــــى بـــــه يـــــي تودوخـــــه زياتـــــه او اولـــــه كـــــى بـــــه كمـــــه وي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

کــه چيــري ځمکــه خپــل دا حرکــت ونــه کــړي نــو پــه ځمکــه بانــدي بــه مســتقيم پــه يــوه برخــه بانــدي بــه لمــر وي يعنــي قــائم ورځ بــه وي شــپه بــه هــيڅ نــه وي او پــه بلــي برخــي بانــدي بــه يــي قائمــه شــپه وي.پــه کــومي برخــي چــي بــه شــپه وي د هغــه د تــو دوخــي درجــه کــرار کــرار پــه کميــدو بــه وي او پــه کــومي برخــي چــي بــه ورځ وي هغــه بــه تــوده وي يعنــي تودوخــه بــه يــي زياتــه وي يــا مــخ پــه لوړيــدو بــه وي او پــه دغــه ډول د تــودوخي پــه درجــه کــي بــه ډيــر بــدلون راســي نــو پــه هــم دغــه خــاطر د ځمکــي پــه خپــل مــدار پــه شــاوخوا بيضــوی حرکــت کــول ډيــر اړيــن دي تــر څــو ددغــه تــودوخي د درجــي بــدلون لــه منځـــــــــــــــه يـــــــــــــــــــووړل ســـــــــــــــــی.

اوس بــه مــوږ د يــوي کوټــه تجربــه وکــړو تــر څــو پــه دغــه پــوه ســو چــي پــه فضــاء کــي د مــادې تودوخــه ولــي کمــه وي؟ يــوه کوټــه ده او پــه هغــه کــي يــوه بخــاري موجــوده ده مــوږ چــي کلــه دغــه کــوټي تــه داخــل شــوو نــو زمــوږ يــخ وســی ولــي چــي تودوخــه ډيــره کمــه وه نــو کلــه چــي مــوږ بخــاري ولګــوو نــو کــرار کــرار وخــت تيريــږي دا بخــاري تودوخــه رامنځتــه کــوي او تودوخــه خونه(کوټــه)ګرموي مګــر هغــه وخــت چــي مــوږ دغــه خــونی تــه داخــل شــوو او زمــوږ يــخ وســو د تــودوخي درجــه ډيــره کمــه وه ددي کميــدو لامــل څــه وو ستاســو پــه دمــاغ کــی بــه کــوم خيــال وی چــي آخــر لامــل يــي څــه دي پــه خونــه کــی بخــاري هــم لګيــدلی وه او پــه دغــه خونــه کــي تاســي دا وايــلاي ســی چــی لمــر هــم ســته نــو تودوخــه ولــي دومــره ټيټــه ده. دوه رقــم لاملونــه بــه ستاســو پــه دمــاغ کــی بــه راځــی اول لامـــل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

اول دا چې خونه اول يخه وه او موږ بخاري يو لږ وخت د مخه ولګول نو په دی خاطر بخاري اوس خونه په مکمل ډول سره نه ده توده کړي.دا زموږ اول لامل وو خو موږ بل لامل هم لرو چې هغه زموږ دوهم لامل دی دوهم لامل:
دوهم لامل دا دي چې کيداى سی خونه د بغلو له خوا کرار کرار غتيږي.که چيری موږ همداسی يوه خونی ته ولاړ سو چې کرار کرار غتيږي نو د بخاري او زموږ تر منځ فاصله زياتيږي او په خونه کي بيا زياته هوا راسی.نو دلته د هغه د ګرمولو لپاره يو څه وخت خو په کار دي.
دوه شيانه موږ وايلاي شو(۱)دا چې بخاري مو لږ وخت دمخه ولګول (۲)دا چې خونه غتيږي(اکسپينډ کوی)او د خوني د پراخيدو له وجهي د هغوی تر منځ چي کوم شيان دی په هغوي کي چې کومه فاصله ده هغه زياتيږي
اوس سوال دا دي چې دغه تجربه ولي وکړه؟
ځکه چې اوس موږ داغه تجربه وړو فضاء ته.لکه څرنګه چې ما مخکي يادونه وکړه په فضاء کی په مليياردو سياري سته او هغوي زموږ کاينات يعني دغه فضاء راګرموي مګر موږ ته بيا هم دا معلومه ده چې د فضاء د تودوخي درجه کمه ده.که چيري په هغه کی فلزي کوم شی کيښودل شي نو هغه ډير ژر يخيږي.نو ددي وجهه دا ده چې فضاء کرار کرار غتيږی د فضاء فاصله ډيريږی په همدی خاطر د لمر او ځمکی تر منځ فاصله زياتيږي،د لمر په څير چي کومی نوري سياري دي د هغوي فاصله يو د بل تر منځ زياتيږی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

لنډه به وکړم چې په فضاء کې هر څومره مادي شيان سته هغه ټوله وار په وار په يخيدو دي.اوس موږ ته دا معلوميږي چې دا طريقه چې ده که دا موږ نسکور کړو،سرچپه يې کړو،په ريورس يې يوسو نو يو وخت داسې وخت هم وو چې دا ټوله کاينات يو صفر وو،يو ګول شکل وو کوم چې موږ لوی چاودنه يعني big bang ورته وايو او ددی کتاب په سر کې مې يادونه يې کړې ده.
نو يوه خبره خو داسوه چې فضاء غځيږی او ددي ثبوت موږ ته د ډايلر اثر(dialer effect) څخه راکول کيږي.
کله چې موږ فضاء کې ستورو ته ګورو نو کله چې هغه موږ ته په سور رنګ ښکاره سی نو ددي مطلب دا دي چې هغه زموږ څخه ليري ځي.
نو فضاء کرار کرار غځيږی هغه فلزي شيان چې په کښې موجود دی هغه يخيږي.
دوهمه خبره مې دا هم کړي وه چې په فضاء کې نه هم اټومونه سته او نه هم ماليکولونه يوازي خاليګاه ده يعني خالی ځاي.نو په همدي خاطر تودوخه له يو ځاي څخه بل ځاي ته نه انتقاليږی نه د هدايت له لاري نه د بهير له لاري يوازي تشعشع ده د کوم له لاري چې دا تودوخه انتقالوي.
اوس موږ ته دا معلومه شوه چې فضاء کې فلزي شيانو د تودوخي د کميدو لامل دا دي چې يو خو فضاء پراخيږي او بل خاليګاه ده او د فضاء د يخني لامل هم همدا دي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د فضاء د توروالي لامل:

کله چې موږ د فضاء و طرف ته ګورو نو هغه ولې موږ ته توره ښکاري. په ځینې ځایو کې د نور سکیټرین وینو مګر بیا هم فضاء موږ ته توره معلومیږي.تاسې دغه لمر ته وګوري لمر د رڼا ځرچینه یا منبع ده مګر د لمر څخه په یو څه لیري تلو سره هغه فضاء موږ ته توره ښکاره کیدل شروع سی. که چیري فضاء توره نه واي نو زموږ په دنیا مې به شپه نه واي.په همدي خاطر لحاظا دا سوال هم جوړیږي چې شپه ولې وی.

ددي ټولو سوالونو جوابونه پیدا کولو لپاره اول ځینې مفکوري وایو او په دي کې چې تر ټولو اوله مفکوره چې وایو هغه ده پیراډوکس یعنې هغه وینا چې په ظاهر کې غلطه وي خو کیدای سی سمه وي یعنې متناقضه غوندې وینا.

دا یو داسې بیان دی کوم چې د خپله ځانه فیصله کوی.مثال زه تاسو ته دوه عکسونه وړاندی کوم او تاسې به په دغه عکسو کې مختلف بیان ووینې

(c) ketabton.com: The Digital Library

د نـــن څخـــه ۱۰۰ کالـــه دمخـــه انســـان دا فکـــر کـــاوه چـــي زمـــوږ فضـــاء بـــی حرکتـــه ده،زمـــوږ فضـــاء د جمـــود ښـــکار ده.زمـــوږ پـــه فضـــاء کـــی ۱۰ ملیـــارده کهکشـــانونه دی پـــه یـــوه کهکشـــان کـــی ســـل ملیـــارده ســـتوري ســـته کـــه مـــوږ یـــی اوســـط جـــوړ کـــړو نـــو زمـــوږ پـــه فضـــاء کـــي د مشـــاهدي پـــه توګـــه دا وخـــت یـــو ملیـــارد یـــا یـــو تریلـــون ســـتوري موجـــود دي.کـــه چیـــري فضـــاء بـــی حرکتـــه ده او دومـــره زیـــات ســـتوري پـــه کـــی موجـــود دي نـــو مـــوږ تـــه خـــو بایـــد پـــه آســـمان کـــي هـــر ځـــاي ســـتوري ښـــکاره کیداي،ټولـــه خـــواو تـــه بایـــد رڼـــا واي د شـــپي مفکـــوره یـــا مفهـــوم بایـــــــــــــــــــــــــد وی لا نـــــــــــــــــــــــــــــه.

آیـــــا فضـــــاء بایـــــد چـــــی تـــــوره یـــــا تـــــور رنګـــــه وي؟ دا ســـوال لـــومړي ځـــل لپـــاره د جرمنـــی نجـــوم شـــناس و دمـــاغ تـــه راغلـــي کـــوم چـــي هینـــریج ویلـــیم اولبـــرخ نومیـــده دغـــه وینـــا تـــه مـــــوږ اولبـــــرخ متناقضـــــه غونـــــدي وینـــــا هـــــم وایـــــو. ده دا وایلـــي دی کـــه زمـــوږ فضـــاء بـــی حرکتـــه ده نـــو بایـــد چـــي مـــوږ تـــه د دومـــره زیـــات ســـتورو د موجودیـــت لـــه وجهـــي هـــر طـــرف تـــه بایـــد رڼـــا ښـــکاره کیـــداي هـــر طـــرف تـــه ســـتوري بایـــد ښـــکاره کیـــداي فضـــاء بایـــد چـــی تـــوره نـــه واي.دا دواړه شـــیان یـــو لـــــــــــــه بلـــــــــــــه ســـــــــــــره متضـــــــــــــاد دي.

نـــو مـــوږ دغـــه فکـــر کـــاوه چـــی فضـــاء(کاینات)لایتناهي،بی حرکتـــه او آبـــدی ده مګـــر د فضـــاء تـــور رنـــګ دغـــه وینـــا غلطـــه ثابتـــه کـــړه او مـــوږ تـــه دا معلومـــه ســـوه چـــي بـــی حرکتـــه او آبـــدی دا دواړه ملکیتونـــه زمـــوږ پـــه کاینـــات کـــی موجـــود نـــه دي.زمـــوږ فضـــاء بـــی حرکتـــه نـــه ده ځکـــه هغـــه پراخیـــږی او آبـــدی بیـــا ځکـــه

(c) ketabton.com: The Digital Library

نــه ده ولــی چـي يـو وخــت داســی وخــت هــم وو چــي ددي پيــل شــروع ســو او يــو وخــت بــه داســي وخــت بــه هــم راســي چــي ددي پــــــــــــاي بــــــــــــه هــــــــــــم کيــــــــــــږي.
دا دواړه شــيان مــوږ تــه يــو بــل ســتاره شــناس راوشــول کــوم چــي ايــډوين پوويــل هوبــل نوميــده او هغــه دا راتــه وويــل چــي زمــوږ کاينــات د وخــت پــه تيريــدو ســره پراخيــږي،ددي مطلــب دا دي چــي کــه چيــري مــوږ ماضــي (تيــر وخــت) کــی ولاړ ســو نــو يــو وخــت بــه داســی راســی چــي ددي کاينــات پيــل شــوي وو پــه همــدي خــاطر دا آبــدي نــه ده او لکــه ځرنګــه چــي دا پراخيــږي نــو بــی حرکتــه نــه ده او پــه همــدي طريقــي ســره چــي پراخيــږي نــو دا لايتنــاهي هــم نــه ده کــه چيــري دا لايتنــاهي وای نــو دابــه دومــــــــــــره زيــــــــــــات نــــــــــــه پراخيــــــــــــداي.
اوس مــوږ دا وپيژنــده چــي زمــوږ کاينــات پراخيــږي د وخــت ســره مګــر مــوږ بــه ولاړســو د لــوی چــاودني وطــرف تــه ۱۴ مليــارده کالــه مخکــي کلــه چــي يــو ډيــر طــاقتوره چاودنــه وشــوه او ټولــه کاينــات هغــه وخــت چــي د هغــه کــوم ســايز وو هغــه ټولــه کاينــات د هغــه چــاودني ځخــه پيــدا شــوي روښــنايی ځخــه ډکــه ســوه کــه چيــري هغــه وخــت مــوږ داغــه کاينــات تــه کــتلاي نــو ټولــه خــواو تــه بــه اور پــه نظــر راتــلاي پــه کومــه طريقــه ســــره چـــــي زه تاســــو پــــه لانــــدي عکــــس کــــی درشــــوم

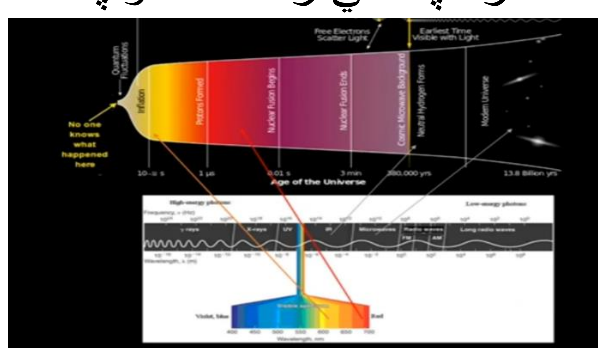

اوس تاســو فکــر وکــړي هغــه وخــت چــي زمــوږ کاينــات کــوم

(c) ketabton.com: The Digital Library

چي د ډير لږ عمر وه هغه وخت موږ ته په ژړ رنګ ښکاره کيده،د ليدلو وړ نور به موږ ته په نظر راتلله او دا هغه نور وو کوم چي د چاودني له عمله موږ ته په نظر راتلله.کرار کرار فضاء په پراخيدو سوه دلته پورته شکل کی ګوري چي فضاء پراخيږي. ددي د پراخيدو له وجهي د ژړ رنګ نور يا رڼا د څپي اوږدوالي هم په پراخيدو شروع سو او د ژړ رنګ د څپی اوږدوالي چي زيات سو نو کرار کرار د سور رنګ ولوري ته ولاړه اوس زموږ کاينات سور رنګ ځانته واخيست کرار کرار نور هم سور رنګه شوه او د هغه وروسته د زيات پرخيدو له امله د وړانګو پوتنی سور ريژن کی ولاړه لکه په پورته شکل کي چی ګوري.د هغه وروسته د وخت سره دا وړانګي د پراخيدو سره،د فضاء د پراخيدو له وجهی ددي څپي د اوږدوالي له وجهي مايکرو ويف ريژن کی ولاړه او نن چي موږ دغه وړانګی تر لاسه کوو هغه موږ ته په مايکرو ويف رينج کی پيدا کيږی چاته چي موږ کوږميک مايکرو ويف بيکګراونډ وايو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

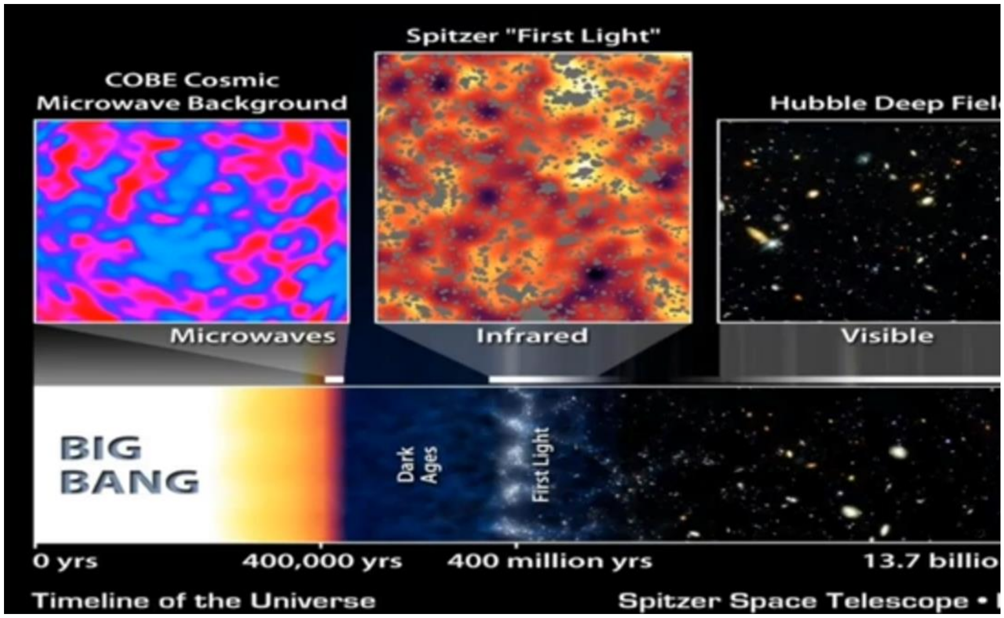

داغــه عکــس چــی مــا تاســو تــه مخکــي ښــکاره کــړ نــو تاســي وګــوري چــي بیــل بیــل ځــایونو کــی بیــل بیــل وړانګــي را پیــدا کیــږي.

نــو پــه همــدی خــاطر کلــه چــی تلــویزون چالانــد کــړو نــو مــوږ تــه غږهــاري را پــه غــوږ کیــږي او دا غږهــاري آواز د کوزمیــک مــایکرو ویــف بیکګراونــډ د وړانګــو لــه وجهــي وی مګــر زمــوږ ځمکــي تــه دغــه وړانګــي لــه هــره ځایــه راځــي او دا وړانګــي د نــن څخــه ۱۴ ملیــارده کلونــه مخکــي جــوړي شــوي کــوم وخــت چــي لویــه چاودنــه وشــوه.نو پــه همــدي حســاب ســره دا وایــلاي ســو چــي دا د هغــه وخــت وړانګــی کــرار کــرار پــه پراخیــدو ســره دا وخــت مــوږ تــه پــه مــایکرو ویــف ریــژن کــي پــه نظــر راځــي او خپــل رنــګ یــي لــه لاســه ورکــړي.او د هغــه ســره ســره یــو بــل اغیــز بــه هــم وپیژنــو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

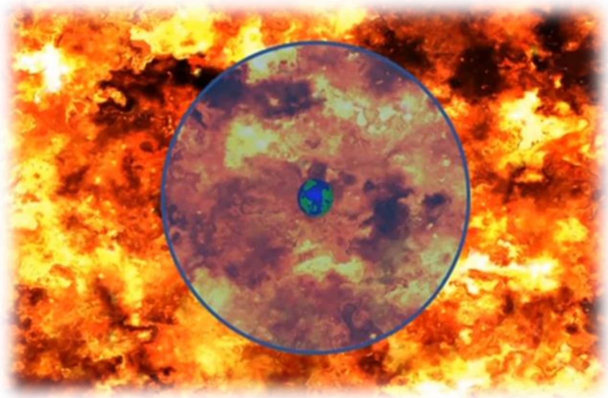

پــه پورتــه شــکل کــي مــي وشــودل چــی زمــوږ ځمکــه پــه مــنځ کــي وه او کلــه چــي لويــه چاودنــه وشــوه نــو هــري خواتــه اور وو او دا وخــت کلــه چــي مــوږ پــه ځمکــه کــي کوزميــک بيکگراونــډ وړانگــي تــه گــورو نــو هغــه تقــربن ۱۳،۸ مليــارده کالــه مخکــي جــوړ شــوي، کلــه چــي زه يــو دايــره يــي جــوړه کــړم نــو دا دايــره لـــه ځمکـــي څخـــه ۱۳،۸ مليـــارده کالـــه ليـــري ده اود دغـــه دايــري هــری خــوا تــه موجــوده وړانگــي اوس مــوږ تــه پــه لاس نـــــــه راځـــــــی پـــــــه ځمکـــــــه کـــــــي.

ددی د ډيــر زيــات تشــريح کولــو ســره زه بــه تاســو تــه دا ووايــم چـــي دا هغـــه دايـــره ده د کـــوم څخـــه چـــي دا جـــوړ شـــوی کوزميــک مــايکرو ويــف بيکگراونــډ وړانگــي ډيــر عمــر دمخــه تيــري شــوي مــوږ هغــه نــه ســو ليــدلاي ولــي چــي هغــه زمــوږ د راتلــو څخــه دمخــه تيــر شــوی دي.پــه هــم دغــه طريقــي ســره دغــه دوهمــي دايــري تــه وگــورو کــوم چــي مــي پــه ۳۳ مــخ کــي بســودلي دي. نـــو ددی ريـــژن څخـــه راغلـــي مـــايکروويف بيکگراونــډ وړانگــي نــن مــوږ تــه پــه ځمکــه کــي تــر لاســه کيــږي. مگــر ددی شــاته چــي کومــه دايره(دريمــه دايــره)ده ددی څخــه جــوړ ســوي مــايکروويف بيکگراونــډ وړانگــي مــوږ تــه بــه پــه لاس نــه ســي را ولــی چــي هغــه تــر اوســه پــوري مــوږ تــه

(c) ketabton.com: The Digital Library

رارسيدلي نه دي نو موږ يوازي دا دوهمي دايري ته ګورو
ددي دمخه اوله دايره کی کوم وړانګي جوړي شوی وي د
اول ريژن څخه هغه زموږ د ژوند څخه مخکي تير سوي
دي،د دوهمي دايري وړانګي چي دي هغه موږ ته په لاس
راځي او ددی شاته چي هر څومره وړانګي سته هغه به
موږ تر لاسه نه کړو ولي چي هغه تر اوسه موږ ته
رارسيدلي نه دي
کيدای سی په راتلونکي کی موږ ته يا نورو نسلونو ته ور
ورسيږي.

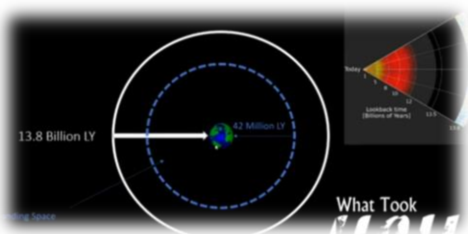

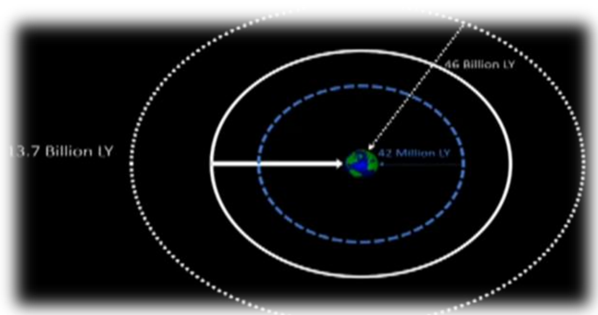

دا شيان هغه وخت نور زيات په زړه پوري سی کله چي
موږ ته مايکروويف بيکګراونډ وړانګي راځي او موږ هغه
تحليل کړو نو موږ ته دا معلومه سی چي دا يوازي ۴۲
ميليونه نوري کاله مخکي جوړ شوي.مګر موږ ته په
رارسيدو سره ۱۳،۸ مليارده نوري کاله ولګيده لکه په

(c) ketabton.com: The Digital Library

پورتـــه شـــکل کـــي چـــي تاســـو ويني.ملګـــرو دا ۴۲میلیونـــه نـــورې کالـــه مخکـــي جـــوړ شـــوي مګـــر مـــوږ تـــه پـــه رارســـيدو ســـره ۱۳،۸ مليـــارده نـــورې کالـــه ولګيـــده. ددي لامـــل د فضـــاء پراختيـــا ده ولـــي فضـــاء خـــو هـــم پراخيـــږي نـــو وړانګـــو تـــه تـــر مـــوږ پـــوري پـــه رارســـيدو ســـره زيـــات وخـــت ولګيـــږي چـــي او هغـــه تـــه ۱۳،۸ مليـــارده نـــورې کالـــه ولګيـــده دا ډيـــر مهـــم نکتـــه ده کـــوم چـــي تاســـو بايـــد فکـــر پـــه وکـــړی نـــو اوس مـــوږ ۱۳،۸ مليـــارده نـــورې کالـــه جـــذب کـــولاي شـــو، ۱۳،۸ مليـــارده نـــورې کالـــه پـــوري کـــتلاي شـــو.مګر مـــوږ تـــه دا معلومـــه ده چـــي فضـــاء پراخيـــږي او چـــي فضـــاء پراخيـــږي نـــو ســـتوري او نـــور شـــيان يـــو لـــه بلـــه ليـــري ځـــي او چـــي ســـتوري او کهکشـــانونه يـــو لـــه بلـــه ليـــري ځـــي نـــو د کـــوم دايـــري چـــي مـــوږ خبـــره کـــړي وه کـــوم چـــي ۱۳،۸ مليـــارده نـــورې کالـــه ليـــري ده هغـــه خـــو هـــم زمـــوږ څخـــه کـــرار کـــرار ليـــري ځـــي او کلـــه چـــي مـــوږ داغـــه دايـــري تـــه اوس ګـــورو او ورســـره نـــور اغيزونـــه لکـــه ډارک انـــرژي کـــوم چـــي شـــيان پراخـــوي هغـــه تـــه وګـــورو چـــي دا دريمـــه دايـــره د مشـــاهدي وړ کاينـــات ســـرحد زمـــوږ څخـــه ۴۶ مليـــارده نـــورې کالـــه ليـــري ده. پـــه همـــدي خـــاطر خلـــګ پريښـــانه ســـی چـــي زمـــوږ کاينـــات خـــو ۱۴ مليـــارده کالـــه مخکـــي جـــوړه شـــوي وه او نـــن مـــوږ ۴۶ مليـــارده نـــورې کالـــه پـــوري ليـــدلاي شـــو او ددی لامـــل زمـــوږ د کاينـــات پراختيـــا ده نـــو کلـــه چـــي زه د اوس خبـــره کـــوم نـــو مـــوږ تـــه چـــي کـــوم کوزميـــک مـــايکرو ويـــف بيکګراونـــډ وړانګي د مشاهدي وړ لړئ کوم چي موږ ليدلاي شو

هغه ۴۶ مليارده نورې کاله دي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

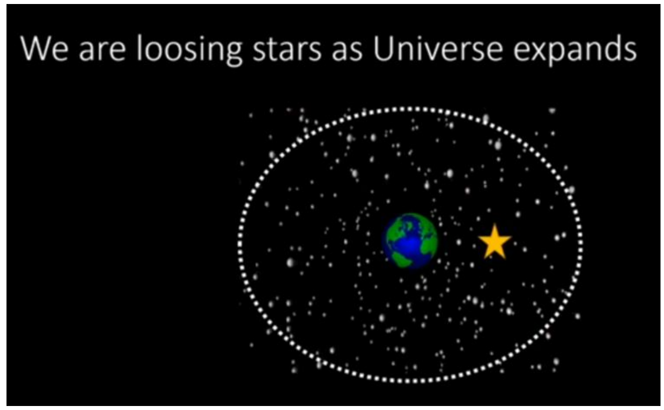

ددي سـره سـره مـوږ بايـد دا هـم پـه يـاد ولـرو چـي فضـاء پراخيـږي نـو اوس کـه چيـري فضـاء پراخيـږي نـو يـو سـتوري کـوم چـي مـا پـه عکـس کـي ښـودلي دي کـرار ددغـه سـتوري او د ځمکـي تـر مـنځ فاصـله د فضـاء د پراخيـدو لـه عملـه زيـاتيږی هغـه سـتوري کـرار ليـري کيـږي او بيـا دغـه سـتوري د هغـه مـودې څخـه بـه ليـري ولاړ سـی د کـوم څخـه چـي د هغـه رڼـا يـي تـر مـوږ بـه نـه راورسـيږي او ورسـره بيـا مـوږ هغـه سـتوري ليـدلاي هـم نـه سـو او د هغـه لامـل دا دي چـي فضـاء پـه ډيـر تيـزي سـره مـخ پـه پراخيـدو ده.مـوږ پـه يـوه ثانيـه کـي ۲۲۰۰۰ سـتوري لـه لاسـه ورکـوو،د هغـوي ليـد لـه لاسـه ورکـوو هغـه د هغـه مـودې څخـه ليـري لاړسـی پـه کـوم کـی چـي پخـوا دغـه سـتوري مـوږ ليـدلاي شـواي.نو پـه همـدي لحـاظ ډيـر سـتوري او کهکشـانونه زمـوږ لـه لـړی څخـه د بانـدي ځـي. يـو وخـت بـه داسـی وخـت راسـي چـي مـوږ بـه خپـل کهکشـان او زمـوږ د بغـل کهکشـان اينډروميـډا بـه ليـدلاي شـو،د هغـه سـتوري بـه ليـدلاي شـو.د دوي عـلاوه پـه آسـمان کـي بـه بيـا هـيڅ شـي بـه هـم مـوږ تـه پـه نظـر نـه سـی را.نـو اوس چـي فضـاء پراخيـږي نـو کهکشـانونه

(c) ketabton.com: The Digital Library

ســـــره ورکيږي،ســـــتوري ورکيـــږي او دهغـــــه ليـــــد کـــــرار کـــــرار خـــتم کيـــږي او پـــه همـــدي طريقـــي ســـره کـــومي وړانګـــي چـــي مـــــوږ تـــــه راځـــــي د هغـــــوي د ځپـــــو اوږدوالـــــي غځيـــــږي يـــــا زيـــاتيږي.نو پـــه همـــدي خـــاطر د ليـــدو وړ نـــور ځخـــه پـــه تيريـــدو ســـره پـــوتني ســـور او مـــايکروويف ريـــژن تـــه رســـيدلي کـــوم چـــي مـــوږ پـــه ســـترګو نـــه شـــو ليـــدلاي او د فضـــاء د تـــوروالي لامـــل همـــدا د فضـــاء پراخيـــدل دي چـــي هغـــه ســـتوري او ســـياريږ چـــي رڼـــا رامنځتـــه کـــوي د هغـــوي فاصـــله زيـــاتيږي.د همـــدي د فضـــاء د پراختيا له وجهي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

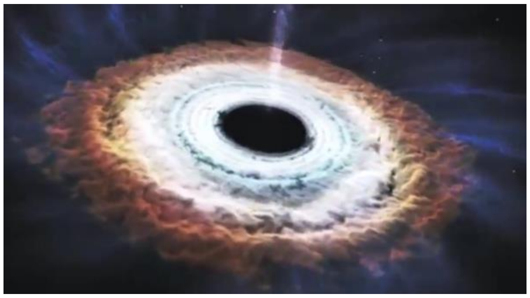

تور غار

ملګرو زموږ لا محدوده کاينات د انسان له فکر ليري او ډيره غټ دي. د يوويشتمی پيړۍ د ټيکنالوجي با وجود انسانانو ددي کاينات د ماس (Mass) د يوه فيصد زرهمه برخه هم پيدا نه کړه.بيشکه زموږ بی مثل کاينات د الله(ج) بی مثله تخليق دي او ددي په راضو پو هيدل د انسان له فکره ليري خبره ده. دغه عظيم کاينات هره لحظه ډيره پراخيږي، ددي د پراخيدو اندازه تاسو له دغه خبري څخه کولاي سی چي په فضاء کی فاصله او وخت په کيلومتر يا په متر يا په کوم بل شی نه اندازه کيږي بلکه په نوريږ کال باندي اندازه کيږي.

ملګرو په دغه نوي عصر کی تر ټولو تيز رفتار د نور رفتار دی کوم چي ۳۰۰۰۰۰ کيلومتره پر ثانيي په رفتار سره حرکت کوي دا رفتار دومره تيز او زيات دي چي تاسو په دغه رفتار سره په يو ثانيه کی اوه واري پر ځمکي راڅرخيداي سي.

لمر زموږ د شمسي نظام واحد او يو درميانه ستوري دي او تر ده هم غټ په مليياردونو ستوري سته زموږ په کاينات کی کوم چی يو له بله په څو نوريږ کاله په اندازه ليري فاصلي سره موجود دي.

ملګرو د الله(ج) هر تخليق شوي شی ته مرګ راتلل ضروری دي.همدارنګه لمر او تر هغه لا غټ ستوري کوم چی سور قهرمان ورته وايي کوم چی د روښانه ګازونو ځرچينه وی کله چی خپل ټول عمر د تيرولو وروسته مړيني ته نږدي سي نو دلته ددوی سايز په تيزي سره غټيږي او ددوي په داخل کی مختلف عناصر پيدا کيدل شروع سی او کله چی ددوي په مرکز کی اوسپنه پيدا شي نو د يو عظيم چاودني وروسته په کاينات کی وپاشل سي مګر ددوي په مرکز کی د زيات جذب له امله يو

(c) ketabton.com: The Digital Library

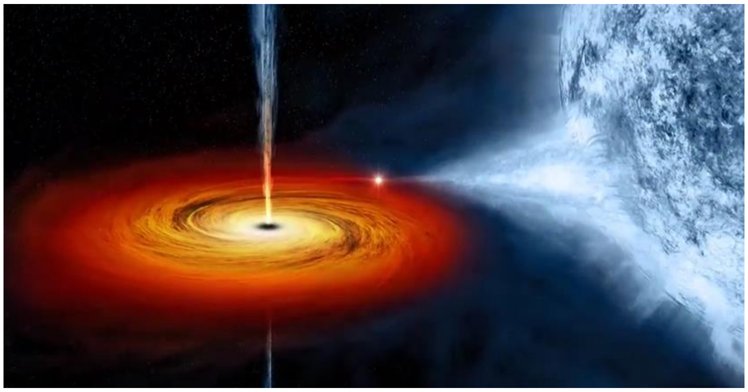

داســـي تور شـــی په وجود راسي کوم چي وروسته تور غـار يـا بليـک هول ځيني جـــــوړ ســــــــي. دا تور غـار پـه کـاينـات کي موجود ډير غټ غټ غارونه دي او د جذبي قوه يي زياته وي چي ډير غټ سـتوري او سـياري او نور شـــيان له تيرولاي شـــي تر دغه حده چي نور لا دغه ته نږدي نه ســـی تـــيـــريـــدلاي او دا نـــور لا جـــذب کـــی.
لحاظا هر چيري چي په فضاء کي دغه تور غارونه موجود وي نو هلته به هر طرف تـه بـه تـاريقـه وي. که چيري موږ ددغه تور غار د کثافت خبره وکړو نو ددغـه تور غـار کثافت دومره دی که ځمکه له څلورو خواو څخه کښيکشـولو بـاندي دومره کوچني کړو چي ګوولف د ګين په برابر سـی نو دغـه حـالت کی چي کوم کثـافت چي د ځمکي به وي زيات و کم همدومره کثـافت بـه ددغـه تور غـار وی.ددغـه غارونو د جذب قوه دومره زياته وي چی غټ غټ کهکشـــانونـه دده پـه شـــاوخوا څرخيدو تـه مجبوره دي.
په کوم کهکشـان کی چي موږ ژوند کوو يعني د شـيدو لار دهغه په مرکز کی هم يو تور غار موجود دي د کوم دلاســـه چي زموږ ټول کهکشـــان د هـــغـــه پـــه شـــاوخـــوا څـــرخـــي.
پـه دغـه خبري بـانـدي د پوهيدو لپـاره چي ددغـه تور غـارونو د جذبي قوه څومره زيـاتـه ده،دلتـه به دا خبره درته وکړم که موږ وغوړو چي د خپل د کهکشـان يعني د شيدو لار څخه ووځو نو موږ ته يو لک نوري کال وخت په کار دي او زموږ سـولر سـيسـټم زموږ د کهکشـان په آخري کونج کي مـــــــــــــوجـــــــــــــو دي.
ددغـه تور غـار د اوســـيـدو نشـــانونـه پـه کـاينـات کي دوه دانې دي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

اول د شیدو په څیر روښانه رڼا ده کوم چي له ده څخه راوځي کوم چي په فضـــاء کی په واضــح توګه لیدلاي شــو کوم چي د کاینات په تاریقه کي د لیري ځـايو پوري ځي او دوهم نشـــانه په کاینات کی ددوي لوړ او لاندي غار کیدل دي، د کوم د لاســـه چي د کاینات له یوي برخي څخه بل برخي ته اویا کوم بل کاینات ته رســیدلای شــو.ولي چي ســاینس همدا منی چي کاینـات یو نـه دي بلکـه پـه یو وخـت کی ډیر دي او یو پـه بل متوازي دي.
که چیري په ریاضـکي توګه خبري وکړو هر هغه شی چي ماس ولري او د جذب قوه ولري تور غار جوړیداي ســی په هغه صــورت کی که چیري موږ دغه شـی دومره کښیکاږو چي د خپل اصلي سایز څخه د ناقابل یقین حده پوري کوچني سی په دغه صورت کي که دا شی هر شی ته که نږدي ســـی نو هغه به دده د جذبي قوي څخه به د باندي نه ووځي تر دغه حده چـــــــي رڼـــــــا هـــــــم نـــــــــه.
مثـال په توګه که چیري تاســـو غواړي خپل ځان په تورغار بدل کړي نو تاســو به خپل ځان د ریګ د یوي زري یو پر شــپاړس برخي څخه به لا زیـــــــات کـــــــوچـــــــنـــــــي کـــــــوي بـــــــه.
ملګرو شی چي څومره غټ وي د هغه په کښیکښولو سره چي هغه څومره بــه کـوچـنـي شــــي د هـغــه د جــذبـي قـوه بــه هـغـومـره زیــاتـیـږي.
لمر زموږ لـه ځمکي څخـه لس لکـه واري غـټ دي او کـه دغـه لمر کښــیکاږو په تور غار یي بدل کړو نو دده ســایز به یوازي ۳ کیلومتره به پـــــــــــــــــــــــــاتـــــــــــــــــــــــه شـــــــــــــــــــــــي.
د یو تور غار رامنځته کیدو وروســته دده ســایز دده د شــاوخوا ســتورو او ســـیارو،د ګاز وریځو او داســـي نور شـــیان په تیرولو ســـره نور هم غټیږي.غټ غټ تور غارونه د ځان څخه کوچني ســـایز ولا تور غارونه پــه ځــان کــی جــذب کــوي او خــپـل ســـــایـز زیـات غـټـوي.
تر تولو کوچنی تور غار چي تر اوســه کشــف شــوي دي د هغه ســاحه ۳

(c) ketabton.com: The Digital Library

کیلومتره ده او د هغه نوم XTEJ1650—500 دي.ددغه کوچنی تور غار ماس هم د لس لمرونو په برابر دي او تر ټولو غټ تور غار چي په کاینات کی اوس کشــف شــوی دي د هغه نوم S50014+81 دي او دده ســایز د ځمکي او لمر تر منځ چی کومه فاصـــله ده د هغه څخه لا ۱۶۰۰ واري زیات دي او ددغه تور غار په داخل کی د څلویشت ملیارده لمرنو غوندي مـــــــــاس مـــــــــوجـــــــــود دي.

د نن ټوله نوي ســاینســي څیړني دغه نتیجي ته رســیدلي دي چی دغه تور غارونـه لـه یوه کاینات څخه بل کاینات ته د تلو لار ده مګر تر دغه پوري رسیدل ممکن نه دي او که چیري تاسو ددغه په داخل کی تیریدل غواړي او دده د یو سر څخه په داخلیدو سره د بل سر څخه یي راوتل غواړي نو تا ســو باید د نور په رفتار ســـره حرکت وکړي کوم چي هیڅ حالت کي مـــــمـــــکـــــن نـــــه دي.

تـــور غـــار د قـــرآن پـــه رڼـــا کـــي

ملګرو کوم وخت چي قرانکریم نازل شـــو هغه وخت هیڅ د ســـاینس او ټیکنـالوجي علم نـه وو،مګر په هغـه دور کي هم قرآنکریم د تور غار او د هغه د نبســانو ذکر وکړ او دا یي راته وویل چي تور غار په حقیقت کي له یـوه آســـمـان څـخـه بـل آســـمـان پـوري د تـلـو لار ده. په عربي کی لاري ته طریق وایي او ددغه لفظ طریق څخه طارق راوتلی او په همدغه نامه باندي په قرآنکریم کی یو صــورت هم نازل شــوي او الله(ج) پـــــه کـــــی فـــــرمـــــایـــــي:

قسـم په آسـمان او پر راتلونکي د شـپي باندي او څه شـي خبر کړي ئی ته څه شـي دي راتلونکي د شـپي ستوري دي ځلیدونکي چه نه دي هیڅ نفس مـګـر پـر هـغـه بـانـدي ســاتـونـکـي دي.

ځلیدونکی دلته په دغه صـورت کی په ثاقب سره نومول شـوي او ثاقب په

(c) ketabton.com: The Digital Library

عربي ژبه کی شـــا و مخ غار ته ویل کیږي او د شـــیدو په څیر روښـــانه روښـــنـايي تـه هم ثاقب وایي کوم چي په تاریقه یا تیاره که تر لیري ځاي پوري ځي.ملګرو ددغه آیات مبارک څخه دا معلومیږي چی دا ځلیدونکي ستوري هم دغه دي کوم چي ساینس د تور غار(بلیک هول) په نامه سره پـــــــــــــــــــــــــــیـــــــــــــــــــــــــــژنـــــــــــــــــــــــــــي.

ددغه علاوه په صورت الواقعه کي الله(ج) د تور غار په اړه داسی فرمایلي دي پـــه آیـــات نـــمـــبـــر ۷۵ څـــخـــه تـــر ۷۷ پـــوري:

نو قسم اخلم زه په ځایو د ډوبیدو د ستورو باندي او بیشکه چي قسم دي که تـاســـو پـوهـیـږي لـوي چـه بـیشـــکـه دا قـرآن عـزتـمـن دي.

ملګرو په باوري توګه د ســـتورو د ډوبیدو ځاي ددغه تور غارونو علاوه کوم بل شـی کیدای نه سـي د کوم تذکره چي ۱۴۰۰ کاله دمخه الله(ج) په قرانکریم کی وکړ او ســـاینس دغه نږدی تیر وختونو کي دا تور غارونه کشـف کړي.ددغه علاوه سـاینس دا نظریه هم وړاندي کوي چي دا کاینات یو نـه دي بلکـه لـه یوه څخـه زیـات دی او یو پـه بـل متوازي دي او ددي حواله هم په قرآنکریم کی ۱۴۰۰ کاله دمخه راکړ شــوي دي،په صــورت الـــنـــوح کـــي آیـــات نـــمـــبـــر ۱۳ څـــخـــه تـــر ۱۵ پـــوري:

او په تحقیق ســره پیدا کړي ئی ئی تاســو رکم رکم او نه وینې تاســو چه څـرنـګـه پـیـدا کـړي دي خـداي اوه آســـمـانـونـه لانـدی بـانـدي.

ملګرو تور غارونه کیدای سی په تعداد کی زیات وي موږ ته په قرآنکریم کـی حـوالـه راکـول کـیـږي پـه هـغـه کـی الله(ج) فـرمـایـلـي دي صـــــــورت الـــمـــومـــنـــون کـــي آیـــات نـــمـــبـــر ۱۷:

او خامخا پیدا کړي دي موږ اوه طبقه (یعني آسـمانونه).ددغه آیات مبارک وروســـته دا ثابتیږي چي د تور غار تعداد اوه دي کوم ته چي په اوه لارو ســـــره تشـــــبـــیـــح ورکـــول شـــــوي دي لکه څرنګه چي ما مخکي یادونه وکړه چي که تاســـو وغواړي ددغه

(c) ketabton.com: The Digital Library

غارونو په داخل کي تير سی نو تاسو بايد د نور په رفتار سره تير شي کنی نو دغه تور غارونه هر شي په زراتو بدل کړي او خپل په شاوخوا راوڅرخوي او بيا د ځان ته يی دننه کړي او تير يي کړي. که په ساينسي توګه وګورو نو دومره تيز رفتار ولا شي جوړول ناممکنه دي که کوم شی نور د رفتار مقابله کولاي سی نو هغه دي د برق رفتار او مور ته دا معلومه ده چي په شب معراج کي د داسی تيز رفتار سواري يوازي الله(ج)په خپل محبوب حضرت محمد(ص) باندي وکړ، کوم چي په بوراق يي تر سره کړ کوم چي له برق څخه راوتلي دي يعني برېښنا.

امید لرم چي تاسو به اوس دغه تور غارونه(بليک هول) پيژندلي وي

پاي

تاريخ:1398/9/19

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library